

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO FINANCIJA

Prijedlog zakona broj:

N a c r t

PRIJEDLOG
ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O POREZU NA DOBIT

Zagreb, 6. svibnja 2003.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit sadržana je u članku 2. stavku 4. Ustava republike Hrvatske (Narodne novine, br. 41/01-pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE NJEGOVA DONOŠENJA

Sustav oporezivanja dobiti uređen je Zakonom o porezu na dobit ("Narodne novine", broj 127/00.), koji se primjenjuje od 1. siječnja 2001. godine. Prema ovome Zakonu porezni obveznici su domaće pravne i fizičke osobe i inozemni poduzetnici koji na području Republike Hrvatske obavljaju gospodarsku djelatnost te plaćaju porez na dobit za tu djelatnost.

Porez na dobit ne plaćaju tijela državne uprave, tijela područne (regionalne) samouprave, tijela lokalne samouprave i Hrvatska narodna banka, državne ustanove, ustanove jedinica područne (regionalne) samouprave, ustanove jedinica lokalne samouprave, državni zavodi, vjerske zajednice, političke stranke, sindikati, komore, udruge građana, zaklade i fundacije. Jedino u slučajevima ako ove osobe obavljaju gospodarstvenu djelatnost, a neoporezivanje te djelatnosti bi dovelo do stjecanja neopravdanih povlastica na tržištu, Porezna uprava rješenjem utvrđuje da su navedene osobe obveznici poreza na dobit za tu djelatnost.

Prijedlogom zakona predlažu se dopune i izmjene Zakona u dijelu poreznih olakšica s ciljem poticanja istraživačko razvojne djelatnosti kao negospodarstvene infrastrukture čiji rezultati utječu na razvoj cjelokupnog gospodarstvenog sektora koji na taj način postaje konkurentniji na međunarodnom tržištu. Prijedlog zakona temelji se na analizi prakse i razmjene iskustava zemalja u okruženju a i ostalim zemljama europskog tržišta, iz koje je moguće zaključiti da se u većini tih zemalja ulaže u istraživanje i razvoj znatno više nego u Hrvatskoj. U većini zemalja država se aktivno bavi poticanjem istraživanja i razvoja u okviru poreznog sustava, jer se tehnološkim napretkom pospješuje gospodarski rast. Hrvatskoj su također potrebne mjere koje bi potakle da se razina izdataka za istraživanje i razvoj podigne barem na razinu prosjeka u razvijenim zemljama odnosno da se poslovni sektor motivira da poveća svoj udio u ukupnim izdacima za istraživanje i razvoj.

Većina poreznih poticaja u državama dio je sustava poreza na dobit a sastoje se uglavnom od sljedećih poticaja:

- a) umanjeње porezne osnovice za više od 100% tekućih troškova za istraživanje i razvoj (dalje R&D) u razdoblju u kome su nastali,
- b) umanjeње porezne osnovice putem ubrzane amortizacije za kapitalna ulaganja u R&D

c) umanjeње porezne obveze za određeni postotaka od izdataka za R&D. Neke države ne umanjuju poreznu obvezu za iznos ulaganja u R&D, već porezni obveznik plati puni iznos poreza a naknadno mu se refundira iznos ulaganja u R&D.

Primjeri poreznih poticaja za istraživanje i razvoj (R&D) u nekim državama:

ITALIJA

U Italiji:

Tekući troškovi za R&D mogu se u cijelosti odbiti u godini u kojoj su nastali.

Kapitalni izdaci za R&D mogu se ubrzano otpisati (i to u drugoj i trećoj godini dvostruka stopa).

NJEMAČKA

Tekući troškovi za R&D se u cijelosti mogu odbiti u razdoblju kada su nastali.

Kapitalni izdaci za R&D se amortiziraju kao i sva druga imovina, tj. nema posebnih poreznih povlastica za R&D.

FRANCUSKA

Tekući troškovi za R&D u cijelosti se mogu odbiti kada nastanu.

Kapitalni izdaci amortiziraju se po redovnim amortizacijskim stopama.

Posebne porezne povlastice sastoje se u tzv. poreznom kreditu za povećane troškove istraživanja i razvoja (tax credit for R&D) i to na način da se utvrđena porezna obveza može umanjiti za troškove istraživanja i razvoja koji su definirani a to su: plaće, operativni troškovi, određena plaćanja po ugovoru, ostali troškovi kao što je amortizacija patenata i licencija u iznosu u kojem se ta sredstva koriste za aktivnosti istraživanja i razvoja, i to ako su troškovi R&D u tekućoj godini veći od troškova za R&D u posljednje dvije godine, tada se porezna obveza može umanjiti za 50% razlike između tih troškova.

SAD

Tekući se troškovi za R&D mogu otpisati u cijelosti u razdoblju kada su nastali.

Kapitalna ulaganja se mogu amortizirati ubrzano.

Porezna povlastica u vidu odbitka od porezne obveze izračuna se tako da se stave u odnos troškovi za R&D tekuće godine i postotak stalne osnovice koji ne može prelaziti 16%(troškovi za R&D od 1984-1988) i prosjek bruto primitaka poreznog obveznika u posljednje 4 godine.

Nadalje, iznos tako izračunane povlastice ne može biti manji od 50% troškova poreznog obveznika za R&D tekuće godine.

Povlastica se može koristiti za smanjenje osnovice za plaćanje poreza na dobit, koji bi se inače morao platiti, a neiskorištene povlastice mogu se koristiti unazad 3 godine ili prenositi unaprijed 15 godina.

AUSTRALIJA

Tekući troškovi koji se odnose na R&D mogu se otpisati ako prelaze granicu od 20.000 ASD i to 125%;

Kapitalni se izdaci mogu ubrzano otpisati kroz tri godine.

SLOVENIJA

U Republici Sloveniji nisu zakonom predviđene porezne povlastice za istraživanje i razvoj.

AUSTRIJA

Dodatni porezni odbitak od 25% predviđen je za troškove nastale istraživanjem. Ako su troškovi istraživanja za tekuću godinu veći od prosječnih troškova u prethodne 3 godine, postotak dodatnog odbitka za prekoračeni iznos, iznosi 35%.

Prema tome, društvo koje potroši 3 mil. USD na godinu na dopušteno istraživanje i razvoj može koristiti odbitak od 3.75 mil. USD ili 4.05 mil. USD od dobiti prilikom razreza poreza na dobit. Ova odredba predstavlja bitan porezni ustupak.

Ustupak se primjenjuje na troškove istraživanja i razvoja za ekonomski održive izume. Da bi se kvalificiralo za povlasticu, izum mora imati certifikat od Ministarstva ekonomije, osim ako već nije registrirano kao patent.

Povlastica ne pokriva svako istraživanje i razvoj. Troškovi moraju biti direktno povezani sa istraživanjem, tako da se pokrivaju jedino troškovi nastali na sirovinama, plaćama djelatnika i na imovini (npr. kupnja strojeva) ili troškovi nastali administrativnim aktivnostima (npr. zaposlenjem novog računovođe).

Istraživanje poduzeto temeljem ugovora s trećom stranom smatra se povlasticom.

ČEŠKA

U Češkom poreznom zakonodavstvu su poticaji propisani za «greenfield investicije»- novoosnovana društva koja poduzimaju novi proizvodni projekt i za «brownfield investicije»- već osnovana društva sa svrhom unapređenja i modernizacije postojećih proizvodnih mogućnosti.

Osim toga nije pronađeno ništa drugo što bi upućivalo na postojanje poticaja istraživanja i razvoja, u smislu same definicije R&d-a.

MADARSKA

Porezna osnovica poreza na dobit se umanjuje za izravne troškove istraživanja i eksperimentalnog razvoja u tekućoj poreznoj godini.

U pojedinim područjima (tzv. područja prioriteta i «proizvodne»/»poduzetničke» zone) priznaje se porezno oslobođenje u visini od 6 % vrijednosti projekta

infrastrukturnog razvoja (odnosi se na vrijednosti postrojenja i zgrada uključenih u takav projekt)- te su se olakšice odnosile na period od 1996. do 2002.

PORTUGAL

Iznosi upotrijebljeni za istraživanje i razvoj se u potpunosti priznaju kao troškovi u godini u kojoj su nastali.

Kao porezni odbitak priznaje se iznos upotrijebljen za istraživanje i razvoj koji prelazi iznos kojim Država participira (nepovratnim sredstvima) u financiranju tih projekata i to u dvostrukom postotku (standardna stopa je 8% svih troškova nastalih u tom periodu)-to se odnosi na period od 1997-2000.

IRSKA

Uz redovne odbitke koji se priznaju trgovačkim društvima za istraživanje i razvoj, postoji još i dodatni odbitak za povećane troškove za istraživanje i razvoj – odnosi se na iznos troškova koji prelazi 31,743.45 € godišnje, uz uvjet da je projekt istraživanja i razvoja odobrio Forbairt.

Pod takvim troškovima smatraju se isplate zaposlenicima uključenim u aktivnosti istraživanja i razvoja u vezi s poslovanjem društva i troškovi za materijale i robu koja je korištena isključivo za te aktivnosti, a u svrhu poslovanja društva.

Dobit ostvarena od određenih djelatnosti istraživanja i razvoja oporezuje se nižom stopom poreza na dobit (10 %).

Porezni tretman troškova istraživanja i razvoja

Kao prvo, kada se govori o mogućim poreznim povlasticama za istraživanje i razvoj treba definirati sve troškove koji se izravno mogu i u poreznom smislu se žele pripisati aktivnostima istraživanja i razvoja ili koji se razumno mogu rasporediti na te aktivnosti.

Troškovi istraživanja i razvoja obuhvaćaju (računovodstvena načela):

- plaće i ostale odnosne troškove zaposlenih koji su vezani uz istraživanje i razvoj,
- troškove materijala i usluga korištenih u aktivnostima istraživanja i razvoja,
- amortizaciju nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu u kojem se ova sredstva koriste za aktivnosti istraživanja i razvoja,
- opće troškove koji se odnose na aktivnosti istraživanja i razvoja, osim općih administrativnih troškova i
- ostale troškove kao što je amortizacija patenata i licencija u iznosu u kojem se ta sredstva koriste za aktivnosti istraživanja i razvoja.

Raspoređivanje troškova istraživanja i razvoja na različita razdoblja određuje se odnosom između troškova i ekonomskih koristi koje poduzeće očekuje da će ostvariti od istraživanja i razvoja. Kada je izgledno da će se troškovima ostvariti buduće ekonomske koristi i kada je troškove moguće sigurno izmjeriti, troškovi se priznaju

kao sredstvo. Tako se obično troškovi istraživanja priznaju kao rashod u razdoblju u kojem su nastali, a troškovi razvoja priznaju kao sredstvo kada ispunjavaju kriterije koji pokazuju vjerojatnost da će takvi troškovi povećati buduće ekonomske koristi.

Postojeći poticaji za istraživanje i razvoj u hrvatskom Zakonu o porezu na dobit

U hrvatskom Zakonu o porezu na dobit u čl. 5. propisani su troškovi istraživanja i razvoja kao porezno priznati troškovi u razdoblju u kome nastanu, propisan je i dodatni, djelomični ili potpuni otpis opreme i poslovnih objekata nabavljenih u poreznom razdoblju, dakle novonabavljena oprema koja služi za obavljanje djelatnosti istraživanja i razvoja može se jednokratno otpisati isto tako i poslovni objekt u kome se obavlja djelatnost istraživanja i razvoja (R&D).

Kapitalna ulaganja u razvoj mogu se aktivirati kao nematerijalna imovina koja se otpisuje kroz pet godina po stopi od 20%, odnosno amortizacijske se stope mogu povećati do 100% što bi za nematerijalnu imovinu značilo da se mogu povećati do 40% kroz dvije i pol godine.

Dodatno stimulirati porezne obveznike koji obavljaju aktivnosti istraživanja i razvoja moguće je:

1. putem jednokratnog otpisa kapitalnih ulaganja u R&D (ukupni troškovi projekta razvoja su zbroj svih troškova, a mogu se aktivirati kao nematerijalna imovina) ali treba propisati kriterije (kao u MRS-u 9 i 38) pod kojima se troškovi razvoja mogu kapitalizirati kao nematerijalna imovina i jednokratno otpisati ili
2. porezna povlastica (poticaj za istraživanje i razvoj) u vidu umanjenja porezne obveze za iznos stvarno uloženi troškova u istraživanje i razvoj (npr. troškovi plaća djelatnika na projektu, troškovi amortizacije opreme i objekata koji otpadaju na aktivnost razvoja, utrošeni materijal). Ovdje treba točno definirati koji sve troškovi ulaze u izračun povlastice, propisati neke granice do kojih se povlastica može koristiti kao i da li za iznos uloženi troškova umanjiti poreznu obvezu ili refundirati poreznom obvezniku iznos troškova nakon što je platio punu poreznu obvezu.

U Prijedlogu zakona porezni poticaji istraživanju i razvoju izraženi su u sljedećem:

1. propisuje se oslobođenje od plaćanja poreza na dobit za sve pravne osobe koje su registrirane za obavljanje isključivo istraživanja i razvoja. Cilj ovog oslobođenja je otvoriti nove mogućnosti za aktivnosti istraživanja i razvoja i omogućiti da sve pravne osobe koje su registrirane za istraživanje i razvoj kao i istraživačke jedinice u sastavu trgovačkih društava i ustanova koje će se registrirati

kao samostalne pravne osobe, budu porezno stimulirane odnosno rasterećene poreza,

2. propisuje se mogućnost dodatnog, djelomičnog ili potpunog otpisa za nematerijalnu imovinu koja se koristi u obavljanju istraživačko razvojne djelatnosti. To znači da se poreznom obvezniku dopušta da kupljeni patent ili licenciju koju je uključio u istraživačko razvojnu djelatnost amortizira ubrzano ili čak jednokratno. Isto tako porezni obveznici koji u okviru vlastite istraživačko razvojne djelatnosti sami razvijaju projekt za koji su zadovoljeni svi računovodstveni kriteriji da se troškovi razvoja mogu iskazati kao vrijednost nematerijalne imovine, mogu tako kapitalizirane izdatke za razvoj ubrzano ili jednokratno otpisati,

3. propisuje se dodatno umanjenje porezne osnovice za iznos troškova istraživanja i razvoja koji se izravno mogu pripisati istraživanju i razvoju ili se opravdano mogu rasporediti na tu djelatnost. To znači da porezni obveznik može u poreznom razdoblju umanjiti poreznu osnovicu dva puta: jednom su mu to redovni troškovi poslovanja a drugi puta dodatno umanjuje poreznu osnovicu za iznos troškova istraživanja i razvoja,

4. propisuje se da porezni obveznici, koji nematerijalnu imovinu za istraživanje i razvoj amortiziraju, mogu za iznos troškova amortizacije dodatno umanjiti poreznu osnovicu. Time se postiže jednako postupanje kao s poreznim obveznicima iz točke 2.,

5. propisuje se da porezni obveznik kod kojega troškovi istraživanja i razvoja nastaju za druge osobe koje za njega obavljaju istraživačko razvojnu djelatnost, može dodatno umanjiti poreznu osnovicu za iznos tih troškova odnosno dva puta umanjiti poreznu osnovicu i

6. propisuje se dodatno umanjenje porezne osnovice za troškove školovanja i stručnog usavršavanja za one porezne obveznike koji permanentno obrazuju svoje zaposlenike. To znači da porezni obveznik može u poreznom razdoblju umanjiti poreznu osnovicu dva puta: jednom su mu to redovni troškovi poslovanja a drugi puta dodatno umanjuje poreznu osnovicu za iznos troškova školovanja i stručnog usavršavanja.

Cilj ovih umanjenja je poticanje istraživanja i razvoja koji je usmjeren na proizvodnju novih proizvoda i postupaka, na unapređenje već postojećih i razvijanje vlastitog know how-a kao i na stimuliranje gospodarstvenog sektora na veća ulaganja u istraživanje i razvoj.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovog zakona ne treba osigurati posebna sredstva u državnom proračunu.

IV. UTJECAJ IZMJENA I DOPUNA ZAKONA NA PRIHODE DRŽAVNOG PRORAČUNA

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku za 2000. godinu, od ukupne svote tekućih izdataka i investicija za istraživanje i razvoj od 1.881,8 mil. kuna na poslovni sektor otpada 847,9 mil. kuna.

Navedeni podatak o svoti tekućih izdataka i investicija za istraživanje i razvoj od 847,9 mil. kuna može se uzeti kao polazna veličina za utvrđivanje utjecaja

porezne olakšice. Prema Prijedlogu zakona poreznu olakšicu čini umanjenje porezne osnovice poreza na dobit za 100 % svote troškova tekućeg razdoblja i amortizacija imovine što su prevedeno tekući izdaci i investicije za istraživanje i razvoj.

Uzimajući navedeni podatak u obzir pri procjeni učinaka na prihode od poreza na dobit, procjenjuje se da bi bili manji oko 170,0 do 200,0 mil. kuna, u godini koja slijedi godinu primjene porezne olakšice.

Prema pripadnosti prihoda od poreza na dobit, prihodi pojedinih proračuna bili bi manji za oko državnog proračuna od 119,0 do 140,0 mil. kuna, proračuna općina i gradova od 34,0 do 40,0 mil. kuna, županijskih proračuna od 17,0 do 20,0 mil. kuna, u godini koja slijedi godinu primjene porezne olakšice.

PRIJEDLOG

ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DOBIT

Članak 1.

U Zakonu o porezu na dobit (Narodne novine, broj 127/00) u članku 2. stavku 6. iza riječi lokalne samouprave stavlja se zarez, riječ «i» briše se, a iza riječi banka dodaje se: «i pravne osobe koje su registrirane i obavljaju isključivo istraživačko razvojnu djelatnost.»

Članak 2.

(1) U članku 5. stavku 10. iza riječi «razdoblju» briše se točka i dodaju se riječi «te stečene nematerijalne imovine koja se koristi za istraživanje i razvoj.»

(2) U stavku 11. iza riječi osoba briše se riječ «a», iza riječi «djelatnost» briše se točka i dodaju se riječi «a nematerijalnom imovinom smatraju se patenti i licencije koji služe za obavljanje djelatnosti istraživanja i razvoja te kapitalizirani izdaci za razvoj.»

Članak 3.

Iza članka 17. dodaje se podnaslov: » 5a. POTICAJI ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA» i članak 17a. koji glasi:

«(1) Porezna osnovica može se dodatno umanjiti po osnovi troškova istraživanja i razvoja i to za 100% nastalih i iskazanih troškova istraživanja i razvoja u razdoblju za koje se utvrđuje porez.

(2) Porezna osnovica može se dodatno umanjiti i za 100 % troškova amortizacije za stečenu nematerijalnu imovinu iz članka 5. stavka 11. ovoga Zakona.

(3) Istraživanjem se u smislu stavaka 1. i 2. ovoga članka smatra izvorno i planirano ispitivanje poduzeto za stjecanje novih znanstvenih i tehničkih spoznaja i razumijevanja a uključuje temeljno istraživanje i primijenjeno istraživanje. Temeljnim istraživanjem smatra se teorijski ili pokusni rad poduzet radi stjecanja novih znanja bez konkretne praktične primjene, a primijenjenim istraživanjem teorijski ili pokusni rad poduzet radi stjecanja novih znanja i usmjeren na ostvarivanje praktičnog cilja. Razvojem se smatra sustavni rad koji se temelji na rezultatima znanstvenog istraživanja i praktičnog iskustva, usmjeren stvaranju novih materijala, proizvoda i sustava, te uvođenju novih procesa, sustava i usluga ili znatnom poboljšanju postojećih.

(4) Ne smatra se istraživanjem i razvojem u smislu stavka 1. i 2. ovoga članka, kontrola kvalitete, rutinsko testiranje proizvoda, **prikupljanje podataka koje nije dijelom istraživačko razvojnog procesa**, istraživanje učinkovitosti, upravljačke studije, istraživanje tržišta i promotivna prodaja.

(5) Troškovi istraživanja i razvoja iz stavka 1. ovoga članka mogu biti:

1. plaće i ostali odnosni troškovi osoba koje sudjeluju u istraživanju i razvoju,

2. troškovi materijala i usluga korištenih u djelatnosti istraživanja i razvoja,
3. amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme u razmjernom djelu u kojem se ova sredstva koriste za istraživanje i razvoj,
4. amortizacija patenata i licencija u razmjernom djelu u kojem se koriste za istraživanje i razvoj,
5. opći troškovi koji se odnose na istraživanje i razvoj, osim općih administrativnih troškova i
6. zaračunati troškovi istraživanja i razvoja koje je za poreznog obveznika obavila druga pravna osoba registrirana za obavljanje istraživanja i razvoja.

(6) Porezna osnovica može se dodatno umanjiti i po osnovi troškova školovanja i stručnog usavršavanja zaposlenika za 100% troškova u razdoblju za koje se utvrđuje porez.»

Članak 4.

U članku 28. dodaje se stavak 7. koji glasi:

«(7) Odredbe članka 2. stavka 6., članka 5. stavaka 10. i 11. i članka 17a., ovoga Zakona koje se odnose na pravne osobe registrirane za istraživačko razvojnu djelatnost, na jednokratni ili ubrzani djelomični otpis nematerijalne imovine koja se koristi za istraživanje i razvoj, na umanjene porezne osnovice u visini 100% nastalih troškova istraživanja i razvoja, amortizacije nematerijalne imovine i troškova školovanja i stručnog usavršavanja, primjenjuju se i pri oporezivanju dobiti za 2003. godine.»

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana nakon objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Plaćanje poreza na dobit uređeno je Zakonom o porezu na dobit (Narodne novine, broj 127/00). Predmet oporezivanja porezom na dobit je dobit ostvarena od obavljanja gospodarske djelatnosti tuzemnih trgovačkih društava i drugih pravnih osoba kao i dobit od obavljanja djelatnosti inozemnih poduzetnika koji u Hrvatskoj obavljaju djelatnost putem tuzemnih poslovnih jedinica.

Predloženim Zakonom želi se poticati djelatnost istraživanja i razvoja na način da osobe koje su registrirane za obavljanje istraživačko razvojne djelatnosti ne plaćaju porez na dobit, a poreznim obveznicima koji obavljaju djelatnost istraživanja i razvoja dodatno se umanjuje porezna osnovica za troškove istraživanja i razvoja i troškove školovanja i stručnog usavršavanja odnosno troškovi se priznaju dva puta.

U nastavku se obrazlažu pojedine odredbe prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit.

Članak 1.

Navedenom odredbom propisuje se da pravne osobe registrirane za obavljanje istraživanja i razvoja nisu obveznici poreza na dobit.

Članak 2.

Navedenom se odredbom propisuje mogućnost dodatnog, djelomičnog ili potpunog otpisa i za stečenu nematerijalnu imovinu koja se koristi za obavljanje istraživanja i razvoja.

Članak 3.

Navedenom se odredbom propisuje dodatno umanjenje porezne osnovice za troškove istraživanja i razvoja kao i za troškove amortizacije za stečenu nematerijalnu imovinu na način da se porezna osnovica može dva puta umanjiti za nastale troškove, kao i za troškove školovanja i stručnog usavršavanja zaposlenika.

Članak 4.

Tim se člankom propisuje primjena određenih odredbi na oporezivanje dobiti za 2003.

Članak 5.

Propisuje se stupanje na snagu ovoga Zakona osmog dana od objave u Narodnim novinama.

Odredbe Zakona o porezu na dobit (Narodne novine, broj 127/00) koje se mijenjaju, dopunjuju ili brišu

Članak 2.

(1) Porezni obveznik je trgovačko društvo i druga pravna osoba koja obavlja djelatnost radi stjecanja dobiti.

(2) Porezni obveznik je i tuzemna poslovna jedinica inozemnog poduzetnika.

(3) Inozemni poduzetnik je onaj koji na teritoriju Republike Hrvatske nema sjedište ili upravu.

(4) Porezni obveznik je i predstavništvo inozemnog poduzetnika za agencijske poslove u zračnom i drugom prometu ako na teritoriju Republike Hrvatske ostvaruje prihode od prodaje karata, a međunarodnim ugovorima nije drugačije uređeno.

(5) Porezni obveznik je i poduzetnik - fizička osoba koja ostvaruje dohodak od obrta, slobodnih zanimanja, poljoprivrede i šumarstva i drugih djelatnosti koje se oporezuju kao obrt u smislu Zakona o porezu na dohodak, ako podnese zahtjev mjerodavnoj ispostavi Porezne uprave da će umjesto poreza na dohodak plaćati porez na dobit. Zahtjev se podnosi do kraja tekuće godine za slijedeću godinu.

(6) Tijela državne uprave, tijela područne (regionalne) samouprave, tijela lokalne samouprave i Hrvatska narodna banka nisu obveznici poreza na dobit.

(7) Državne ustanove, ustanove jedinica područne (regionalne) samouprave, ustanove jedinica lokalne samouprave, državni zavodi, vjerske zajednice, političke stranke, sindikati, komore, udruge građana, zaklade i fundacije nisu obveznici poreza na dobit.

(8) Iznimno ako osobe iz stavka 6. i 7. ovoga članka obavljaju gospodarstvenu djelatnost, a neoporezivanje te djelatnosti bi dovelo do stjecanja neopravdanih povlastica na tržištu, Porezna uprava će na vlastitu inicijativu ili na prijedlog drugih poreznih obveznika ili druge zainteresirane osobe, rješenjem utvrditi da su navedene osobe obveznici poreza na dobit za tu djelatnost.

(9) Porezni obveznik je i svaki onaj poduzetnik na kojeg se ne odnose odredbe stavaka 1. do 8. ovoga članka, niti je obveznik poreza na dohodak prema odredbama Zakona o porezu na dohodak, čija se dobit ne oporezuje drugdje.

Članak 5.

(1) Rashodi su smanjenja gospodarstvenih koristi u obliku odljeva ili iscrpljenja imovine ili stvaranja obveza koja imaju za posljedicu smanjenje kapitala. Smanjenja kapitala po osnovi povrata i raspodjele ulagačima ne smatraju se rashodima.

(2) Rashode poreznog razdoblja čine:

1. materijalni troškovi kao što su utrošene sirovine i materijal uključivo i ambalaža i sitni inventar, utrošena energija, utrošeni rezervni dijelovi, utrošeni materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje objekata i opreme i ostali materijalni troškovi,
2. troškovi usluga (proizvodnih i neproizvodnih) kao što su usluge izrade proizvoda, prijevoza, održavanja objekata i opreme, istraživanja i razvoja, osiguranja imovine, platnog prometa i banaka, promidžbe i reklame, usluge menadžmenta, komunalne usluge, usluge osiguranja za pokriće šteta uzrokovanih poslovanjem poreznog obveznika i obveznog osiguranja zaposlenika, zakupnina i najamnina, sajmovi, ptt-usluge, usluge savjetovanja, usluge odvjetnika, računovođa, revizora, troškovi reprezentacije, te sve ostale usluge koje su uvjet za ostvarivanje prihoda. U usluge promidžbe i reklame mogu se uključiti svi oblici slanja poruka čija je svrha promocija i reklamiranje poreznog obveznika ili promidžba njegovog proizvoda, usluge ili naziva,
3. troškovi amortizacije (dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine),
4. troškovi plaća zaposlenika (plaće i naknade plaća, porezi i doprinosi na plaće),
5. naknade troškova zaposlenicima (dnevnice, troškovi prijevoza na posao i s posla, troškovi prijevoza na službenom putu, troškovi stručnog usavršavanja, školovanja i stipendiranja kao i svi drugi troškovi koji su nastali u svezi sa sadašnjim i budućim radom),
6. rezerviranja za rizike i troškove (rezerviranja za mirovine i otpremnine, rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, rezerviranja za troškove u garantnim rokovima i rezerviranja za troškove po započetim sudskim sporovima),
7. vrijednosna usklađenja dugotrajne i kratkotrajne imovine,
8. troškovi financiranja (redovne i zatezne kamate, tečajne razlike, valutne klauzule i jamstva),
9. darovanja u naravi ili u novcu i
10. ostali troškovi poslovanja (članarine strukovnim udrugama, upravni i sudski troškovi, troškovi stručne literature, plaćeni penali i kazne a i svi drugi troškovi koji su nastali u svezi s ostvarivanjem prihoda ili dobiti poreznog obveznika).

(3) Iznosi iz stavka 2. ovoga članka uključuju se u rashode poreznog razdoblja, osim u dijelu koji se odnosi na trošak zaliha nedovršene proizvodnje, poluproizvoda, dijelova proizvoda i gotovih proizvoda (sučeljavanje rashoda s prihodima).

(4) U trošak zaliha nedovršenih proizvoda, poluproizvoda i dijelova proizvoda, te zaliha vlastitih gotovih proizvoda uključuju se najmanje izravni troškovi proizvodnje (materijala i rada) i opći troškovi proizvodnje.

(5) U rashode poreznog razdoblja uključuju se i troškovi nabave prodane trgovačke robe, materijala, sitnog inventara, rezervnih dijelova i ambalaže.

(6) U trošak nabave trgovačke robe, materijala, sitnog inventara, rezervnih dijelova i ambalaže uključuje se kupovna cijena umanjena za popuste iskazane u

računu, carina i uvozne pristojbe, nepovratni porezi i trošak prijevoza zaliha do mjesta skladištenja ili prodaje.

(7) U rashode poreznog razdoblja uključuju se i neamortizirani troškovi nabave prodane dugotrajne imovine.

(8) U trošak nabave dugotrajne imovine uključuje se kupovna cijena umanjena za popuste iskazane u računu, carina i uvozne pristojbe, nepovratni porezi, troškovi projektiranja i nadzora, troškovi priprema prostora za građenje, troškovi instaliranja opreme, prijevoza i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja sredstava u radno stanje. Kod već upotrebljavanih građevinskih objekata, postrojenja i opreme na kojima se obavljaju dodatna ulaganja, knjigovodstvena vrijednost se uvećava za ta ulaganja. Dodatnim ulaganjima razumijevaju se ulaganja kojima se povećava kapacitet ili produljuje prethodno procijenjeni vijek uporabe, mijenja namjena, omogućava znatno unapređenje kakvoće proizvodnje ili postiže znatno smanjenje proizvodnih troškova.

(9) Rashodi amortizacije dugotrajne imovine utvrđuju se prema Pravilniku o amortizaciji.

(10) Iznimno od odredbe stavka 9. ovoga članka rashodom amortizacije smatra se i dodatni, djelomični ili potpuni otpis opreme nabavljene u poreznom razdoblju.

(11) Opremom iz stavka 10. ovoga članka smatraju se postrojenja i strojevi, alati, pogonski i uredski inventar, informatička oprema, namještaj, transportni uređaji i sredstva, osim osobnih automobila i drugih sredstava za prijevoz poslovnih, rukovodnih i drugih zaposlenih osoba, a poslovnim objektima smatraju se građevinski objekti koji služe za obavljanje poslovnih djelatnosti.

(12) Rashodima amortizacije smatra se i amortizacija povećanja vrijednosti dugotrajne imovine zbog revalorizacije na više do visine iznosa koji je po toj osnovi uračunan u prihode.

(13) U rashode poreznog razdoblja uključuju se i gubici od prodaje dionica i udjela.

(14) U rashode poreznog razdoblja uključuju se i dugoročna rezerviranja kod banaka i osiguravajućih društava koje su ovi porezni obveznici dužni provesti suglasno posebnim propisima.

(15) U rashode poreznog razdoblja uključuju se i darovanja u naravi ili u novcu doznačena na žiro-račun u kulturne, znanstvene, odgojno-obrazovne, zdravstvene, humanitarne, športske, vjerske i druge svrhe, udrugama i drugim osobama koje navedene djelatnosti obavljaju u skladu s posebnim propisima. Ako se darovanja daju u naravi, darodavatelj i daroprimatelj obvezni su o tome imati vjerodostojne isprave.

(16) U rashode poreznog razdoblja uključuju se i manjkovi na imovini, kao i pripadajući porezi obračunani na te manjkove.

(17) U rashode poreznog razdoblja uključuju se i rashodi nastali temeljem više sile i drugih izvanrednih događaja.

(18) U rashode poreznog razdoblja ne mogu se uključiti rashodi koji nisu u svezi s obavljanjem djelatnosti poreznog obveznika niti su posljedica obavljanja djelatnosti.

(19) Rashodi koji nisu vjerodostojno dokumentirani ne priznaju se kao rashodi poreznog razdoblja.

Članak 8.

Dobit iz članka 3. ovoga Zakona umanjuje se za prihode od dividendi i udjela u dobiti, te za trošak amortizacije koji ranije nije bio priznat.

5. POTICAJI ZAPOŠLJAVANJA

Članak 17.

(1) Porezna osnovica dodatno se može umanjiti po osnovi plaća novih zaposlenika i to za visinu plaća i doprinosa na plaću koji su obračunani za razdoblje za koje se utvrđuje porez, a isplaćeni do dana podnošenja porezne prijave.

(2) Novim zaposlenicima u smislu stavka 1. ovoga članka smatraju se zaposlenici s kojima je sklopljen ugovor o radu na neodređeno vrijeme, a zaposlenje kod poreznog obveznika uslijedilo je nakon jednomjesečne prijave kod Zavoda za zapošljavanje, odustanka od korištenja prava na mirovinu ili prvog zaposlenja. Novim zaposlenicima smatraju se i osobe zaposlene na određeno vrijeme kao pripravnici, vježbenici, stažisti i slično.

(3) Ako porezni obveznik tijekom poreznog razdoblja zaključi ugovor o radu s novim zaposlenicima iz stavka 1. ovoga članka i u istom poreznom razdoblju raskine ugovor o radu s određenim brojem zaposlenika, porezna osnovica umanjuje se za razliku između obračunanih i isplaćenih plaća novim zaposlenicima i obračunanih plaća koje bi u istom poreznom razdoblju primili zaposlenici s kojima je raskinut ugovor o radu.

(4) Pravo na umanjenje porezne osnovice za plaću i doprinose na plaću novog zaposlenika porezni obveznik može koristiti godinu dana od dana zaposlenja novog zaposlenika.

(5) Iznimno od stavka 4. ovoga članka porezni obveznik može pravo na dodatno umanjenje porezne osnovice za isplaćene plaće i doprinose na plaću novih zaposlenika - invalida koristiti tri godine računajući od dna njihova zaposlenja.